

но тѣ сж достатѣчни за да го поставятъ въ редицата велики поети на Италия.

Въ 1808 година Фосколо написва поемата си „Гробницитѣ“. Поводътъ за тази творба той извлича изъ единъ декретъ, издаденъ въ Англия, две години преди написването на поемата, — съ който се повелява тѣлата на умрѣлитѣ да се заравятъ въ единъ гробъ. Тоя фактъ подействувалъ на Фосколо твърде силно. Предъ него се открива тжжно зрѣлище: — прахътъ на поета ще лежи наедно съ праха на последния престѣпникъ, който е оставилъ окървавената си глава на ешафода или нечиститѣ си дѣла на бѣсилката. Тогава кжде остава величието на човѣшкия духъ като назидателна сила? Това зрѣлище съ цѣлата си страхотна скръбъ вдъхновява Фосколо да напише „Гробницитѣ“ въ видъ на послание. Идеята за „Гробницитѣ“ като литературенъ фактъ, като сюжетъ той взима отъ недовършената поема на италианския поетъ и неговъ близкъ приятель Ипполито Пиндемонте, съ сжщото заглавие (у Фосколо „I Sepolcri“; у Пиндемонте „I Cimiteri“), посветена на самия него. Ала „Гробницитѣ“ иматъ по-тѣсна връзка съ нѣкои отъ поемитѣ на английскитѣ поети на XVIII вѣкъ, Йунгъ или Грей, които сж били много разпространени по това време въ Италия.

Но тази творба прозвучава като истинско откровение средъ лишената отъ поезия италианска интелигенция. И както всѣко откровение има въ основата си една истина, така и тука една страшна истина увисва надъ човѣчеството. Ала освенъ тази поетическа зрѣлостъ и правда, съвременницитѣ виждатъ преди всичко една техническа новостъ. Новъ поетиченъ видъ — послание, *sermone*, написанъ въ бѣли стихове, — нѣщо невидено до тогава. И вмѣсто суха диалектика, — лириченъ патосъ.

Разрешава се, най-сетне, най-страшния въпросъ. Той смуцава умоветѣ на италианскитѣ младежи и на хората отъ всички страни. Това е сжщия оня въпросъ, който Якопо Ортисъ си постави на разрешение и не можа да реши. Нашиятъ животъ носи ли нѣкакви изключителни ценности, — има нѣкаква свѣрхземна, свѣрхвременна стойностъ, или е само проста, случайна действителностъ, една механична проява на нашето съзнание, — една празнота, която не може да се изпълни съ никакво духовно съдържание?

Човѣкъ се ражда съ мисълта, че всичко онова, което прави въ действителността, носи нѣкаква практична облага за самия него. Тази надежда дава освѣтление на свѣта и на живота, узаконява правото на сжществувание на човѣка и прави нѣщата по-хубави. Тази красота на нѣщата е истина-